

YENİ ASGARI ÜCRETİN ETKİLERİ

Enflasyon artmaya ve alım gücü düşmeye devam ederken, çalışanları enflasyona ezdirmemek ve eriyen alım güçlerini telafi etmek amacıyla sadece devlet tarafından yapılanların yeterli olmadığı görülüyor.

Son dönemde ücretlerin vergilendirilmesinde önemli değişiklikler yapıldı. Örneğin tek işverenden elde edilen ve vergisi işveren tarafından kesilen ücretler için tutar ne olursa olsun uzun yıllardır beyanname verilmiyordu. Artık tek işverenden alınan ve kaynakta vergisi kesilmiş olan ücretler de belli bir tutarı (2022 yılı için 880 bin TL) aştığı takdirde takip eden yıl mart ayında beyanname verilmesi gerekiyor.

Son günlerde yine ücretlere uygulanan bazı istisna tutarların artırdığını da görüyoruz. İşverence işyerinde yemek verilmediği durumda personele gelir vergisinden istisna olarak verilebilen günlük yemek kartı bedelleri artırıldı. Yine aynı şekilde personelin işyerine gidip gelmesi için servis olmadığı durumda verilen günlük ulaşım bedelinde de (toplu taşıma kartı, bileti şeklinde verilenler) artış yapıldı. Günlük yemek bedeli 1 Temmuz'dan itibaren 34 TL'den 51 TL'ye, günlük yol bedeli ise yine aynı tarihten geçerli olmak üzere 17 TL'den 25 TL 50 kuruşa çıkarıldı.

Bir diğer düzenleme de asgari ücretin gelir ve damga vergisi kapsamı dışına çıkarılması oldu.

Aslında bu düzenleme altı aydır uygulanıyordu. Yani yeni bir şey değil. Ancak enflasyondaki artış nedeniyle alım gücünde yaşanan erimenin önüne geçmek amacıyla, en son 2015 yılında uygulanmış olan asgari ücretin yılda iki kez belirlenmesi uygulamasına geri dönmüş olması bu konuyu da tekrar gündemimize getirmiş oldu.

Toplanan asgari ücret tespit komisyonu brüt asgari ücreti 1 Temmuz'dan itibaren geçerli olmak üzere 5 bin 4 TL'den, 6 bin 471 TL'ye çıkardı. Bu artış sadece asgari ücretliyi değil daha yüksek ücret alan diğer ücretlileri de etkiledi.

ASGARI ÜCRETE GELİR VERGİSİ İSTİSNASI

Geçtiğimiz yıl sonunda yapılan bir yasal düzenleme ile hizmet erbabının, ödemenin yapıldığı ayda geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarından; işçi sosyal güvenlik primi ve işsizlik sigorta primi düşüldükten sonra kalan tutarına isabet eden ücretleri gelir vergisinden istisna hale getirildi. Sadece asgari ücretle çalışanlar değil, asgari ücretin üzerinde ücret geliri elde eden çalışanlar da ücretlerinin asgari ücret kadarlık

Ay	Brüt Ücret	Sigorta ve İşsizlik Primi	Gelir Vergisi Matrahı	Hes. Gelir Vergisi*	İstisna Matrahı	İstisna Matraha Vergisi*	Kesilen Gelir Vergisi	Hes. Damga Vergisi	İstisna Damga Vergisi	Kesilen Damga Vergisi	Kesinti Toplamı	Net Ücret
Ocak	10.000,00	1.500,00	8.500,00	1.275,00	4.253,40	638,01	636,99	75,9	37,98	37,92	2.174,91	7.825,09
Şubat	10.000,00	1.500,00	8.500,00	1.275,00	4.253,40	638,01	636,99	75,9	37,98	37,92	2.174,91	7.825,09
Mart	10.000,00	1.500,00	8.500,00	1.275,00	4.253,40	638,01	636,99	75,9	37,98	37,92	2.174,91	7.825,09
Nisan	10.000,00	1.500,00	8.500,00	1.375,00	4.253,40	638,01	736,99	75,9	37,98	37,92	2.274,91	7.725,09
Mayıs	10.000,00	1.500,00	8.500,00	1.700,00	4.253,40	638,01	1.061,99	75,9	37,98	37,92	2.599,91	7.400,09
Haziran	10.000,00	1.500,00	8.500,00	1.700,00	4.253,40	638,01	1.061,99	75,9	37,98	37,92	2.599,91	7.400,09
Temmuz	10.000,00	1.500,00	8.500,00	1.700,00	5.500,35	825,05	874,95	75,9	49,11	26,79	2.401,73	7.598,27
Ağustos	10.000,00	1.500,00	8.500,00	1.700,00	5.500,35	1.051,11	648,89	75,9	49,11	26,79	2.175,68	7.824,32
Eylül	10.000,00	1.500,00	8.500,00	2.295,00	5.500,35	1.100,07	1.054,93	75,9	49,11	26,79	2.581,72	7.418,28
Ekim	10.000,00	1.500,00	8.500,00	2.295,00	5.500,35	1.100,07	1.194,93	75,9	49,11	26,79	2.721,72	7.278,28
Kasım	10.000,00	1.500,00	8.500,00	2.295,00	5.500,35	1.100,07	1.194,93	75,9	49,11	26,79	2.721,72	7.278,28
Aralık	10.000,00	1.500,00	8.500,00	2.295,00	5.500,35	1.100,07	1.194,93	75,9	49,11	26,79	2.721,72	7.278,28
Toplam	120.000,00	18.000,00	102.000,00	21.040,00	58.522,50	10.104,50	10.935,50	910,8	522,57	388,23	29.323,73	90.676,27

*2022 yılında elde edilen ücret gelirlerine ilişkin gelir vergisi tarifesine göre hesaplanmıştır.

kısmi için bu istisnadan yararlanabiliyorlar.

Birden fazla işverenden ücret alanlarda bu istisna sadece en yüksek olan ücrete uygulanıyor. Bu yeni uygulamama ile birlikte asgari geçim indirimi de (AGI) son bulmuş oldu.

DAMGA VERGİSİ DE YOK

Damga Vergisi Kanunu'na ekli (2) sayılı tabloda damga vergisinden istisna edilen kâğıt ve işlemler sayılıyor. Bu tabloya yukarıda belirtilen ücretlere ilişkin kâğıtların damga vergisinden istisna olduğuna dair düzenleme eklendi.

Buna göre aylık brüt asgari ücrete isabet eden kısım için damga vergisi istisnası da uygulanıyor. Bir başka deyişle, ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısmına damga vergisi istisnası uygulanıyor aşan kısım üzerinden ise binde 7,59 oranında damga vergisi hesaplanmaya devam ediliyor.

TEMMUZ ASGARİ ÜCRET ARTIŞI

Temmuz başından itibaren geçerli olmak üzere yapılan asgari ücret artışı sadece asgari ücretlilerin ücret hesaplamaları ve net ücretlerini değiştirmedir. Diğer çalışanların ücret hesaplamaları da değişti ve net ücretlerinde çok az da olsa bir artış sonucunu doğurdu.

Yukarıda, ayda brüt 10 bin TL ücret alan bir çalışanın asgari ücret istisnası nedeniyle yararlanacağı gelir ve damga vergisi avantajları ile net ücretlerini gösteren tablo yer alıyor:

Her iki tablodan da görüleceği üzere 2022 yılının tamamında asgari ücretin üzerinde ücret alanlar açısından ücretin tutarına göre avantaj miktarında bir değişiklik olmuyor. Bu çalışanların

asgari ücret istisnası kapsamında 2022 yılındaki net ücretlerindeki yıllık artış 10.104,50 TL'lik gelir vergisi avantajı ile 522,57 TL'lik damga vergisi avantajının toplamı yani 10.627,07 TL olarak karşımıza çıkıyor. Temmuz asgari ücret artışı yapılmıyaydı bu tutar 9.063,92 TL olacaktı. Buna göre ücreti asgari ücretten fazla olan çalışanlar için gelir ve damga vergisi farkı nedeniyle son altı aylık net ücretlerin toplamında sadece 1.563,15 TL artış oluyor.

Asgari ücretlinin alım gücündeki erimenin telafi edilebilmesi için temmuz ayında yapılan artışın, asgari ücretlilerin net ücretlerinde ayda bin 247 TL (6 ayda yaklaşık 7 bin 482 TL) gibi bir artış sağladığı görülüyor. Bu da oran olarak da yüzde 30 civarında bir artışa tekabül ediyor.

Enflasyon artmaya ve alım gücü düşmeye devam ederken, çalışanları enflasyona ezdirmemek ve eriyen alım güçlerini telafi etmek amacıyla sadece devlet tarafından yapılanların yeterli olmadığı görülüyor. Asgari ücretli ya da bunun üzerinde ücret alanlar için bu zor günlerde işverenlerin de ellerini taşın altına koymaları gerektiği anlaşılıyor.

Brüt ücreti 20 bin TL olan bir çalışanın asgari ücret istisnası nedeniyle yararlanacağı gelir ve damga vergisi avantajları ile net ücretlerini gösteren tablo ise aşağıdaki gibi olacaktır:

Aylar	Brüt Ücret	Sigorta ve İşsizlik Primi	Gelir Vergisi Matrahı	Hes. Gelir Vergisi*	İstisna Matrahı	İstisna Matrahın Vergisi*	Kesilen Gelir Vergisi	Hes. Damga Vergisi	İstisna Damga Vergisi	Kesilen Damga Vergisi	Kesinti Toplamı	Net Ücret
Ocak	20.000,00	3.000,00	17.000,00	2.550,00	4.253,40	638,01	1.911,99	151,8	37,98	113,82	5.025,81	14.974,19
Şubat	20.000,00	3.000,00	17.000,00	2.650,00	4.253,40	638,01	2.011,99	151,8	37,98	113,82	5.125,81	14.874,19
Mart	20.000,00	3.000,00	17.000,00	3.400,00	4.253,40	638,01	2.761,99	151,8	37,98	113,82	5.875,81	14.124,19
Nisan	20.000,00	3.000,00	17.000,00	3.400,00	4.253,40	638,01	2.761,99	151,8	37,98	113,82	5.875,81	14.124,19
Mayıs	20.000,00	3.000,00	17.000,00	4.450,00	4.253,40	638,01	3.811,99	151,8	37,98	113,82	6.925,81	13.074,19
Haziran	20.000,00	3.000,00	17.000,00	4.590,00	4.253,40	638,01	3.951,99	151,8	37,98	113,82	7.065,81	12.934,19
Temmuz	20.000,00	3.000,00	17.000,00	4.590,00	5.500,35	825,05	3.764,95	151,8	49,11	102,69	6.867,63	13.132,37
Ağustos	20.000,00	3.000,00	17.000,00	4.590,00	5.500,35	1.051,11	3.538,89	151,8	49,11	102,69	6.641,58	13.358,42
Eylül	20.000,00	3.000,00	17.000,00	4.590,00	5.500,35	1.100,07	3.489,93	151,8	49,11	102,69	6.592,62	13.407,38
Ekim	20.000,00	3.000,00	17.000,00	4.590,00	5.500,35	1.100,07	3.489,93	151,8	49,11	102,69	6.592,62	13.407,38
Kasım	20.000,00	3.000,00	17.000,00	4.590,00	5.500,35	1.100,07	3.489,93	151,8	49,11	102,69	6.592,62	13.407,38
Aralık	20.000,00	3.000,00	17.000,00	4.590,00	5.500,35	1.100,07	3.489,93	151,8	49,11	102,69	6.592,62	13.407,38
Toplam	240.000,00	36.000,00	204.000,00	48.580,00	58.522,50	10.104,50	38.475,50	1.821,60	522,57	1.299,03	75.774,53	164.225,47

*2022 yılında elde edilen ücret gelirlerine ilişkin gelir vergisi tarifesine göre hesaplanmıştır.